

INYENE EKE SPIRIT

Isaiah 58:1-14

QYQHỌ UKPEP-ŃKPỌ 368

Eke Ikpọ Owo

IKỌ IBUOT: “Ndien afo eyekot, ndien Jehovah eyeyere; afo eyeseme, ndien Enye eyedọhọ ete, Se mi” (Isaiah 58:9).

I Unana-Udori Eke Uwem Mbubik Akamade

- 1 Ema enọ anditiñ ntiñ-nnim ikọ uyo ete ofiori abaña idiok-ńkpọ, Isaiah 58:1; Ezekiel 3:18; 33:9
- 2 Mme owo ema enam akwa abiaña ke abaña edinen ido, Isaiah 58:2, 3; 1:11-15; Malachi 1:6-8; Matthew 6:1-6; 15:7, 8; 23:23

II Mme ńkpọ Emi Qbọñ Oyomde

- 1 Qbọñ ama owut ete ke abiaña edikpono eke mkpọk-inua ikemke, Isaiah 58:4, 5; Matthew 7:21-23; Mark 7:6; Titus 1:16; Eriyarare 2:1-5; 3:1-3, 14-19
- 2 Ema enọ mbio obio usuñ edikpono Abasi ke akpanikọ, Isaiah 58:6, 7; Deuteronomy 10:12, 13; Ecclesiastes 12:13, 14; Malachi 3:10, 16, 17; Mark 12:33; ńwed Mbon Rome 13:10; James 1:27

III Mme Utip Ata Edinen Ido

- 1 Eñwọhọ edidiọñ Abasi etiene edinam uduak Abasi, Isaiah 58:8-12; 2 Chronicles 26:5; 31:21; Psalm 1:1-3; Matthew 7:21; John 13:17; James 1:22-25
- 2 Abasi okpono mmọ oro ekponode Enye ye Mbet Esie, Isaiah 58:13-14; Matthew 5:19; 10:32, 33; John 12:26; 14:23; ńwed Mbon Rome 2:6, 7, 10, 11

SE EKPEPDE EBAÑA

Se Isọnde Urua Ikan

Nte akanam afo emeneñere ekere abaña ńkpọ emi: Nso idi ata akpan inyene emi owo ekemede ndinyene ke uwem emi? Eyighe iduhe, enọ ima Abasi — emi edide erinyaña ukpọñ owo emi otode eti utom erifak ke Iyip Jesus emi okọduhọde ke Calvary enye edi inyene eke okponde akan emi uduot owo ekemede ndibọ. Ekeme ndibọ inyene emi nto erikabare esit ńkpọñ kpukpru idiok-ńkpọ nnyuñ nnim Jesus Christ nte Andinyaña ke akpanikọ, ke ndinim mme ewuhọ Esie, ndiduk ke ediomu ye Abasi, ye ndidu edisana uwem ke eyo emi. “Edi uteñe Abasi qwọrọ udori ke kpukpru usuñ, koro uñwọhọ uwem emi odude ke emi ye eke uwem emi edidide asañade ye enye” (1 Timothy 4:8).

Ke ńkañ eken, ata ikpikpu ńkpọ eke midoroke owo udori eke uduot owo ekemede ndinyene edi mbukpo ido edikpono Abasi ke ńkpọk-inua. “Ediwak owo eyedọhọ Mi ke usen oro, ete, Qbọñ, Qbọñ, nte nnyin iketiñke nte prophet ke enyiñ Fo, inyuñ idaha enyiñ Fo iduọhọ mme demon, inyuñ idaha enyiñ Fo, inam ediwak ńkpọ odudu? Ndien nyedọhọ mmọ adañoro, nte, Akananam ndiọñke mbufo: edianare Mi, mbufo mme anam-ukwańkpọ” (Matthew 7:22, 23).

Ubiom-ikpe Abasi

Idaha ukpono Abasi iba emi, oro edi, eti usuñ ye ukwañ usuñ, emi edude ke eyo nnyin mfin, edi ńko se ikodude ke eyo uwem nditọ Israel. “Sioro uyo ke itọñ fiori, kumem idem, menere uyo fo nte ukorowo,” edi Spirit Abasi akada anditiñ ntiñ-nnim ikọ usuñ ndiwet nnyuñ ntiñ. Nso ikedi ntak etop emi? Ekedi man owut “mme owo ukwańkpọ mmọ, ye “mme qburọbut ido ufọk Jacob.” Kpukpru ini Abasi ọdiọñ owo emi anamde akpanikọ ọhọ Enye; edi kpukpru ini Abasi odu ke utọk ye

mme anam-idiok akpan-akpan ye mme mmọ oro ekotde idem mmọ nditọ Abasi okposuk edi nte idiok-ńkpọ odude mmọ ke esit.

Emedue Me Uduehe?

Mbemiso owo ekeme ndifiok se inyene eke spirit ọwọrọde, ana nte esio idiok-ńkpọ ke esit esie efep. Ekedi ńkpọ mkpa-idem ọnọ Israel ndikop ubiom-ikpe Abasi nte ke idiok-ńkpọ mọdo ke mmọ, ndien mmọ ebọrọ se Anditiń ntiń-nnim ikọ adade obiom ikpe mmọ ye mbume ete: “inam didie?” Nte mmọ ikoyomke Abasi kpukpru usen? Nte ikenemke mmọ ndifiok mbańa mme usuń Esie? Mmọ ema ebup Abasi se ibańade mme ikpe Esie, enyuń ekop inem ke ndikpere Abasi. Mmọ ema etre udia; enyuń etuk ukpọń mmọ! Ntak, ndien Ọbọń ọdọhọde ete ke mmọ enam idiok?

Anditiń ntiń-nnim ikọ ama anam akpanikọ ke ikot esie. Enye ama asua ọnọ ukpono Abasi oro ekenyenede mbiet edinen ido, edi inyeneke odudu Abasi. Mmọ emi ekesuk edodomo ye nsin-ifik ndinim kpukpru ido ukpono Abasi mmọ, edi mmọ ekesuk eyeyire ańwa-ańwa ke uwem inemesit idiok-ńkpọ. Mmọ ikekereke ibańa ufọn mmọ eńwen. Utok, eneni ye eńwan ema ebiat mme usen ukpono Abasi mmọ. Mmọ ekenyene enyọń-enyọń ido ukpono Abasi. Jesus ama asua ọnọ utọ usuń ukpono Abasi oro ke eyo Esie: “Edi ke ini mbufo etrede udia, ekunim iso mfuhọ-mfuhọ, nte mbio mbubik enamde; koro mmọ ekpuhọre iso mmọ, man owo ekut ete mmọ ke etre udia. Ke akpanikọ ke ndọhọ mbufo, Mmọ ema ebọ utip mmọ” (Matthew 6:16).

Ukpono Abasi Ke Akpanikọ

Abasi ikamaha enyọń-enyọń ido ukpono Abasi nditọ Israel; nte Abasi okoyomde mmọ etim ekpono Enye ke akpanikọ ke ini oro, osuk oyom kpa ntre ke eyo emi. Mme ikọ oro Jesus eketińde ọnọ Nicodemus enyene kpukpru owo: “Ke akpanikọ ke ndọhọ fi nte, Edieke owo mitọńọke ntak imana, enye ikemeke ndikut Obio Uboń Abasi” (John 3:3). Edikpono Abasi ke akpanikọ idighe nditetiń ikpọń-ikpọń, mme ndisańa odunam Ufok Abasi, edi edikpono Abasi ke akpanikọ ọwọrọ ndisuk ibuoť nńọ kpukpru Ikọ Abasi. “Yak mbufo edi mme anam-ikọ, ekudi mme andikokop ikpọń-ikpọń, ebańa idem . . . Owo eke owukde enyin ese ata edifon ibet Abasi emi anamde owo ọwọrọ ufin, onyuń ọsọńọde ada ke esit, idighe andikokop emi efrede, edi edi andinanam; owo emi eyekut eridiọń ke erinam esie” (James 1:22-25). Mbuotidem ye mme utom ekọri ọtọ kiet ke esit ye ke uwem ata anditiene-Christ— owo ikemeke ndidianare mmọ.

Owo kiet emi ọbọde ukpep-ńkpọ oto ńwed Abasi akada mbuotidem ye mme utom emi edude ke uwem owo Abasi odomo ye mme awawa eto ńkukim ye eto mfri emi edude ke ńkań usop – utin ererimbot. Akada mbuotidem odomo ye mme oruń eto, ada utom odomo ye ekpat, ńkọk ye mme ńkukim eto oro. Uwem emi odude ke ekpat, ńkọk ye mme ńkukim emi edahade ekpọń isọń, eto ke oruń eto emi esinede ke isọń; ntre ńko ke uwem oruń emi odude ke idak isọń oto ke ekpat, ńkọk ye mme ńkukim eto emi edahade ekpọń isọń. Edieke esibede eto eduok, mmọ mbiba, eto ye oruń enyene ndikpa, koro kiet mikemeke ndidu uwem ke enye eken miduhe. Ntre ńko ke mbuotidem ye mme utom edu ke uwem owo Abasi. Mbiba enyene ndidu, koro kiet ikemeke ndidu ke enye eken miduhe.

Ima Abasi

Ekeme ndifiok mbańa ima emi Abasi ekenyenede ọnọ mbon Israel ke adańemi ekotde mme item Esie ye se Abasi okoyomde oto mmọ. Eńwọń Abasi ekedi, edieke edikpono Abasi mmọ editode mmọ ke esit, mmọ enyuń ekpemedede ndinam nte ekikere ye ikọ ńwed Mbet edide Abasi eyedara mmọ. Edidiọń eke Abasi edińwańade ọnọ mmọ idinyeneke utit. Mi ke nditọ Israel editim enyene inyene Spirit. Ọbọń ama owut mmọ se mmọ ekenamde emi Enye mikokopde inemesit, ama onyuń anam mmọ efik ebańa ido edikpono Abasi emi Enye edidiọńde.

“Nte idighe emi edi utre-udia eke ndimekde enye: eritat uruk idiok-ido” oro edi, dianare kpọń idiok-ido oto ke edikabare esit ke akpanikọ, nnyuń ńkpono Abasi ke spirit ye ke akpanikọ, idighe ke mbit-mbit edu erinam emi mmọ ekesinamde.

“Erikpohore ubop-ṅkpọ ọkpọṅ.” Ndusuk ini, mme mbiomo uwem esikabare edobi, edi nnyin imekeme ndiṅwam ke nditat, akan ndidadian mbiomo ke mbiomo nnọ mmọ efen. “Ebiom mbiomo kiet eken; ntem ke mbufo edinim ibet Christ” (Nwedi Mbon Galatia 6:2).

“Nnyuṅ nsana mmọ eke owo efikde nnyak.” Ikpe ama obiom nditọ Israel koro ke ndusuk ini mmọ ekesifefik mme isen-owo ye mme ubuene emi ekeduṅde ke isoṅ mmọ. Abasi ikamaha oruk edinam emi. Ndusuk ini mme owo efik mme anditiene-Christ ke ukọbọ, ikọ-ebiari, ye idiok ndutiṅ; ibañā-edem, ke ndikpaṅ utọṅ ṅkop nnyuṅ mmen ṅketiṅ nnọ mbon efen. Mme ṅkpọ emi edi se Abasi mimaha; owo eke okponode Abasi ke akpanikọ enyene nditre ndinam mme ṅkpọ emi.

“Nnyuṅ mbuṅ kpukpru ọkpọṅ.” Ndusuk Ọbọṅ ama ekere abañā ifin nditọ Israel emi eketikde ke eyo Isaiah, edi ke akpanikọ Enye ama ekere ṅko abañā Satan mfin. Uwem emi anditiene-Christ odude, emi mme anam-idiok ekutde, ikọ-ntiense anditiene Christ me ikwọ idorenyin ye idaresit ediwak ini Ọbọṅ esida mme ṅkpọ emi anam mme idiok-owo enyene idori-enyin enyuṅ enam ṅkpọ ebañā eṅwọṅ erinyañā, do ndien ke ekut ubọṅ ke ufik ye ọkpọṅ andidiok. “Kpukpru ini ebeṅe idem ndibọṅ kpukpru owo eke edibupde mbufo ntak idori-enyin emi mbufo enyenede” (1 Peter 3:15).

Mkpọṅ Me Mfin?

Jehovah Abasi osuk edi ukem mfin; Enye ikpuhokere. “Mme ṅkpọ emi ekewọṅ mmọ, man edi uwut-ṅkpọ enọ owo; ekenyuṅ ewet mmọ ndida nteme nnyin” (1 Nwedi Corinth 10:11). Ima Abasi ayarade ke eyo emi ke ata akwa idaha ọṅọ owo akan nte ekedide ye nditọ Israel ke ini Isaiah eketiṅde ntiṅ-nnim ikọ. “Koro Abasi akamama ererimbot ntem, tutu Enye osio ikpọṅ-ikpọṅ Eyen emi Enye obonde ọṅọ, man owo ekededi eke ọbuotde idem ye Enye okutak, edi enyene nsi-nsi uwem” (John 3:16).

Nte Abasi ama ọṅwọṅ ete iyebọṅ akam mfin? Obufa ye Abasi Ediom eyọṅ ye mme oruk eṅwọṅ emi. “Ebem iso eyom Obio Ubọṅ Esie ye edinen ido Esie; ndien eyedian kpukpru ṅkpọ emi enọ mbufo” (Matthew 6:33). “Ebeṅe, ndien eyenọ mbufo; eyom, ndien mbufo eyekut; etuak, ndien eyesio usuṅ enọ mbufo” (Luke 11:9). “Edieke mbufo eduṅde Mi ke idem, ikọ Mi onyuṅ oduṅde mbufo ke esit, ebeṅe se eyomde ndien eyenam enọ mbufo” (John 15:7). “Mkpe-ubok edinen owo enyene odudu eti eti ndinam ṅkpọ” (James 5:16). “Nnyin imonyuṅ ibure ifiok ibañā Enye, ite, edieke nnyin ibeṅede ṅkpọ ekededi nte ekemde ke uduak Esie, Enye ọbiọṅ utọṅ ke ebene nnyin; ndien edieke nnyin ifiokde ite, Enye ọbiọṅ utọṅ ke ebeṅe nnyin; nnyin imonyuṅ ifiok ite, imọbọ se ikebeṅede Enye” (1 John 5:14, 15). Nte owo ekededi ekeme ndibeṅe inyene eke spirit eke okponde akan se mme eṅwọṅ emi etiṅde esọṅ? Nwedi emi edade ebọ inyene Abasi ke mbuotidem ana iṅwaf ọṅọ mme andinim ke akpanikọ, ndien inyene oro ikemeke ndikure.

Sabbath

“Afo ama akabare ukot fo osio ke sabbath efep, ke erinam utom fo ke edisana usen Mi: ama onyuṅ okot sabbath, ete, inemesit, okot edisana usen Jehovah, ete, ṅkpọ ukpono; ama onyuṅ okpono enye ke eritre ndinam ido fo; ndinyuṅ ntiene utom fo, nnyuṅ ndọṅ ikọ: ntien Jehovah eyedat fi esit; ami nnyenyuṅ nnam fi odoro ke edikoṅ ebiet isoṅ, nnyuṅ nnọ fi akpa Jacob usọ idia: koro inua Jehovah ọdọṅde” emi edi ata inyene spirit.

Mme anditiene-Christ enim Usen Ọbọṅ, akpa usen urua, nte usen Ọbọṅ. Akpa usen urua ekedi usen emi Jesus ekesetde; usen emi ṅko ke Enye akayarade Idem-Esie ediwak ini ọṅọ mme mbet Esie ke Enye ama ekeset ke mkpa; usen emi ṅko ke ekenọ odudu (Utom Mme Apostle 2), edi utọ ini emi ke Ufok Abasi Christ ọkọṅ; okonyuṅ edi usen emi ke mbet ekeboho ndibuṅ uyo nte ṅkpọ eriti akpatre udia mbubreyo ye Ọbọṅ, ṅko edi usen emi ke mmọ ekesida enọ ima-esit mmọ esok Ọbọṅ. Ata mme anditiene-Christ ke ofuri emana toṅ nte Jesus ekeset, enyime ete ke akpa usen urua edi usen emi Abasi emekde ke eyo mfọṅ emi, mmọ eka iso ndidian ṅkpọ ke ata inyene spirit mmọ adañā nte mmọ enimde usen emi ke ukem spirit oro ekenode Israel mme item Abasi emi ikopde. Mmọ emi esinde ndinim Usen Ọbọṅ etuk idem mmọ ke mme uwak inyene spirit emi mmọ ekpenyenede.

MME MBUME

- 1 Nso usuñ ke anditiñ ntiñ-nnim ikọ akada asua ọnọ mme owo ke idiok-ñkpọ mmọ?
- 2 Idaha Israel ke spirit eketie didie ke ini emi?
- 3 Nso idi ntak emi Ọbọñ mikokopke inemesit ke ido nte Israel ekekponode Abasi?
- 4 Nso ke Ọbọñ okoyom mbemiso edidiọñ Esie ọtọñọ ntak osim mmọ?
- 5 Siak ñkpọ nte edidiọñ ition emi Israel edinyenede ke ini mmọ edinamde uyo Ọbọñ.
- 6 Nso ke Ọbọñ eketiñ abañā nditọ Israel ndinim Sabbath?
- 7 Ewe usen ke urua ke mme anditiene-Christ enim nte usen Ọbọñ? Nso idi ntak?
- 8 Nso idi ata ọsọñ urua inyene emi owo ekemedede ndinyene?
- 9 Nso ke afo ekere ete edi ata inyene spirit?